

EUROPOS DUOMENŲ APSAUGOS PRIEŽIŪROS PAREIGŪNAS

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūno nuomonės dėl siūlomų Tarybos sprendimų sudaryti ir pasirašyti Kanados ir Europos Sąjungos susitarimą dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų perdavimo ir tvarkymo santrauka

(Visą šios nuomonės tekstą anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis galima rasti EDAPP interneto svetainėje <http://www.edps.europa.eu>)

(2014/C 51/06)

I. Konsultacijos su EDAPP

1. 2013 m. liepos 19 d. Europos Komisija priėmė Tarybos sprendimų sudaryti ir pasirašyti Kanados ir Europos Sąjungos susitarimą dėl keleivio duomenų įrašo duomenų perdavimo ir tvarkymo pasiūlymus⁽¹⁾ (toliau – pasiūlymai), kuriuose pateikiamas siūlomo Kanados ir Europos Sąjungos susitarimo (toliau – susitarimas) tekstas. Pasiūlymai EDAPP buvo nusiųsti 2013 m. liepos 23 d.

2. Prieš priimant pasiūlymus, EDAPP taip pat buvo suteikta galimybė pateikti savo patarimus. EDAPP palankiai vertina šias ankstesnes konsultacijas. Vis dėlto konsultacijos įvyko užbaigus derybas, todėl į EDAPP pastabas nebuvo galima atsižvelgti. Ši nuomonė pagrįsta per konsultacijas pateiktomis pastabomis.

II. Bendros pastabos

3. Savo ankstesnėse nuomonėse⁽²⁾ EDAPP išreiškė abejones dėl PNR sistemų ir didelio kiekio PNR duomenų perdavimo trečiosioms šalims būtinumo ir proporcingumo. ES pagrindinių teisių chartijoje ir Europos žmogaus teisių konvencijoje nustatyta, kad siekiant koku nors būdu apriboti pagrindines teises, įskaitant teisę į privatų gyvenimą ir teisę į asmens duomenų apsaugą, turi būti tenkinamos būtinumo ir proporcingumo sąlygos⁽³⁾. Remiantis teismų praktika valdžios institucijos turėtų nurodyti ne tik

⁽¹⁾ COM(2013) 529 final.

⁽²⁾ Žr. 2011 m. gruodžio 9 d. EDAPP nuomonę dėl Tarybos sprendimo dėl Jungtinių Amerikos Valstijų ir Europos Sąjungos susitarimo dėl keleivio duomenų įrašų naudojimo ir perdavimo Jungtinių Valstijų vidaus saugumo departamentui sudarymo pasiūlymo (OL C 35, 2012 2 9, p. 16); 2011 m. liepos 15 d. EDAPP nuomonę dėl siūlomo Tarybos sprendimo sudaryti Europos Sąjungos ir Australijos susitarimą dėl oro vežėjų atliekamo keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų tvarkymo ir perdavimo Australijos muitinės ir sienos apsaugos tarnybai (OL C 322, 2011 12 23, p. 1); 2011 m. kovo 25 d. EDAPP nuomonę dėl Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos dėl keleivio duomenų įrašo duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais pasiūlymo; 2010 m. spalio 19 d. EDAPP nuomonę dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų perdavimo trečiosioms šalims bendros koncepcijos; 2007 m. gruodžio 20 d. EDAPP nuomonę dėl Tarybos pamatinio sprendimo dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teisėsaugoje projekto (OL C 110, 2008 5 1, p. 1); 2005 m. birželio 15 d. EDAPP nuomonę dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Europos bendrijos ir Kanados Vyriausybės susitarimo dėl išankstinės informacijos apie keleivius (API) arba keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų tvarkymo sudarymo (OL C 218, 2005 9 6, p. 6) (visas šias nuomones galima rasti adresu: <http://www.edps.europa.eu/EDPSWEB/edps/cache/bypass/Consultation/OpinionsC>). Taip pat žr. 29 straipsnio darbo grupės nuomonės dėl keleivio duomenų įrašo (PNR), jas galima rasti adresu: http://ec.europa.eu/justice/policies/privacy/workinggroup/wpdocs/index_en.htm#data_transfers

⁽³⁾ Žr. Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 7 ir 8 straipsnius ir 52 straipsnio 1 dalį (OL C 83, 2010 3 30, p. 389) ir Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos 8 straipsnį (ETS Nr. 5), Europos Taryba, 1950 11 4.

toki apribojimą pagrindžiančias tinkamas ir pakankamas priežastis⁽¹⁾, bet ir įrodyti, kad nėra galimybių pasinaudoti kitomis mažiau ribojančiomis priemonėmis⁽²⁾. Iki šiol EDAPP nemano, kad yra kokių nors įtikinamų įrodymų, kuriais būtų pagrįstas didelio kiekio duomenų apie neįtartinus keleivius nuolatinio tvarkymo teisėsaugos tikslais būtinumas ir proporcingumas.

4. Vis dėlto EDAPP palankiai vertina susitarime numatytas duomenų apsaugos priemones, tačiau apgailestauja dėl to, kad duomenų saugojimo laikotarpis buvo prailgintas, palyginti su tokiu laikotarpiu, nustatytu ankstesniame PNR susitarime su Kanada.

5. EDAPP taip pat palankiai vertina su priežiūra ir žalos atlyginimu susijusias priemones, kurių Komisija ėmėsi atsižvelgdama į apribojimus, atsiradusius dėl susitarimo pobūdžio. Tačiau EDAPP yra susirūpinęs dėl teisminės peržiūros apribojimų ir dėl to, kad administracinio žalos atlyginimo klausimą tam tikrais atvejais gali spręsti vidaus institucija, kuri nėra nepriklausoma. Jis taip pat abejoja dėl vykdymo susitarimo, kuriuo siekiama užtikrinti atitinkamas ir veiksmingas duomenų subjektų teises, tinkamumo.

6. Susitarime reglamentuojama iš ES skrydžius vykdančių ES ir kitų oro vežėjų „Kanados kompetentingai institucijai“ perduotų PNR duomenų naudojimo tvarka⁽³⁾. EDAPP rekomenduoja nustatyti reikalavimą patvirtinti, kad nė viena kita Kanados institucija neturi tiesioginės prieigos prie šių oro vežėjų PNR duomenų arba negali jų gauti pateikdama prašymą, ir taip apeiti susitarimą.

IV. Išvados

47. Kaip jau nurodyta, EDAPP abejoja dėl PNR sistemų ir didelio kiekio PNR duomenų perdavimo trečiosioms šalims būtinumo ir proporcingumo. Jis taip pat abejoja dėl pasirinkto teisinio pagrindo ir rekomenduoja pasiūlymus pagrįsti SESV 16 straipsniu kartu su SESV 218 straipsnio 5 dalimi ir 6 dalies a punktu.

48. EDAPP taip pat yra susirūpinęs dėl ribotos Kanadoje negyvenančių ES piliečių galimybės pasinaudoti nepriklausoma administracinio žalos atlyginimo tvarka ir visapusiška teise kreiptis į teismą dėl žalos atlyginimo, ir abejoja dėl vykdymo susitarimo šioms tikslams pasiekti tinkamumo. Jis taip pat rekomenduoja reikalauti patvirtinimo, kad nė viena Kanados institucija neturi tiesioginės prieigos prie oro vežėjų, kuriems taikomas susitarimas, PNR duomenų arba negali gauti tokių duomenų pateikdama prašymą.

49. EDAPP palankiai vertina tai, kad konkrečiose susitarimo nuostatose numatytos duomenų apsaugos priemonės. Vis dėlto susitarime reikėtų:

- visiškai pašalinti galimybę tvarkyti neskelbtinus duomenis,
- numatyti, kad duomenys bus sunaikinami arba anonimizuojami iš karto po analizės arba praėjus ne daugiau kaip 30 dienų nuo jų gavimo, ir bet kuriuo atveju sumažinti ir pagrįsti siūlomą duomenų saugojimo laikotarpį, kuris buvo prailgintas, palyginti su ankstesniu PNR susitarimu su Kanada,
- apriboti tvarkytinų PNR duomenų kategorijas,
- aiškiai nurodyti, kad bendrą priežiūrą atliks nepriklausoma institucija.

50. Be to, EDAPP konkrečiai rekomenduoja susitarime arba prie jo pridedamuose dokumentuose:

- dar labiau susiaurinti susitarimo tikslus apibrėžiančias sąvokas ir jas paaiškinti,
- paaiškinti, kokios rūšies „teisėta“ diskriminacija būtų įmanoma,

⁽¹⁾ Žr. 2008 m. gruodžio 4 d. Europos žmogaus teisių teismo sprendimą byloje *S. ir Marper prieš Jungtinę Karalystę*.

⁽²⁾ Žr. 2010 m. lapkričio 9 d. Europos Teisingumo Teismo sprendimą byloje *Volker ir Markus Schecke GbR prieš Land Hessen* (C-92/09) ir byloje *Eifert prieš Land Hessen ir Bundesansalt für Landwirtschaft und Ernährung* (C-93/09).

⁽³⁾ Žr. pasiūlymų aiškinamąjį memorandumą ir susitarimo 3 straipsnio 1 dalį.

- numatyti pareigą apie duomenų saugumo pažeidimus pranešti Europos Komisijai ir duomenų apsaugos institucijoms,
- užbaigti skaidrumo nuostatas,
- draudimą priimti sprendimą remiantis vien automatiniu duomenų tvarkymu taikyti visiems pagal susitarimą priimamiems sprendimams, kurie daro poveikį keleiviams,
- konkrečiai nurodyti Kanados institucijas, kurioms PNR duomenys gali būti toliau perduodami, numatyti reikalavimą gauti išankstinį teismo leidimą arba įrodyti realią grėsmę, nustatyti pareigą įtraukti į susitarimus arba mechanizmus su trečiosiomis šalimis arba institucijomis gavėjomis tinkamas duomenų apsaugos priemonės ir apie jas pranešti Europos Komisijai ir ES duomenų apsaugos institucijoms,
- įvardyti susijusias institucijas ir nustatyti atgrasančias sankcijas už susitarimo nesilaikymą,
- konkrečiai nurodyti, kokiais mechanizmais Kanadoje negyvenantys asmenys gali pasinaudoti siekdami teisminės peržiūros pagal Kanados teisę,
- paaiškinti, ar teise į teisminę peržiūrą galima pasinaudoti net ir tuomet, jeigu apie atitinkamą sprendimą arba veiksmą nebuvo pranešta susijusiam asmeniui, visų pirma tais atvejais, kai pažeidžiamos kitos susitarimo nuostatos, išskyrus nuostatas, susijusias su duomenų ir (arba) įrašų ištaisymu,
- konkrečiai nurodyti, ką reiškia 14 straipsnio 2 dalyje vartojamas posakis „kitas panašias priemones, įskaitant kompensaciją“,
- konkrečiai nurodyti susitarimo įgyvendinimo peržiūrų dažnumą, jų turinį (atliekant peržiūras, be kita ko, turėtų būti vertinamas susitarimo būtinumas ir proporcingumas) ir aiškiai numatyti, kad ES peržiūros grupėje dalyvaus ES duomenų apsaugos institucijos.

Priimta Briuselyje 2013 m. rugsėjo 30 d.

Peter HUSTINX

Europos duomenų apsaugos priežiūros pareigūnas
